

ก ฎบัตรลัทธิชุมชนเมืองยุคใหม่

บทบาทการวางผังและการออกแบบเมือง
เพื่อความยั่งยืนของโลก

CHARTER

OF THE NEW URBANISM

REGION | NEIGHBORHOOD, DISTRICT, AND CORRIDOR | BLOCK, STREET, AND BUILDING

CONGRESS FOR THE NEW URBANISM

บทนำ

วันนี้จะกล่าวถึงบทบาทของสำนักคิดการพัฒนาเมืองที่รู้จักกันในนามของ Congress for The New Urbanism – CNU หรือภาษาไทยเรียกว่า “กลุ่มลัทธิชุมชนเมืองยุคใหม่” สืบเนื่องจาก CNU ได้ยกร่างกฎบัตรการพัฒนาเมืองหรือที่เรียกว่า Charter of the New Urbanism ประกอบด้วยเกณฑ์การพัฒนาจำนวน 27 ข้อ แม้เกณฑ์จะมีเนื้อหาครอบคลุมทุกบริบทในการพัฒนาแล้ว แต่จากแผ่ขยายของเมืองไปยังพื้นที่การเกษตรและพื้นที่ธรรมชาติอย่างไม่มีจุดสิ้นสุด ได้ส่งผลกระทบต่อวงกว้างต่อระบบการพัฒนาเมืองและสภาวะแวดล้อม ที่เห็นได้ชัดได้แก่ ผลกระทบจากการเผาผลาญน้ำมันและการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ ภายภาพเมือง และระบบการผลิตอาหาร ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน

ด้วยเหตุนี้ ในการประชุมประจำปี ค.ศ. 2012 CNU จึงได้มีมติให้เพิ่มกลยุทธ์อีก 10 ข้อซึ่งจะเป็นแนวทางในการวางผังและออกแบบเมืองที่เชื่อว่าสามารถหยุดยั้งหรือบรรเทาผลกระทบดังกล่าวได้ นอกจากนี้ กลยุทธ์ที่เพิ่มเติมจะเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสรรค์สภาวะแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น เนื่องจากกลยุทธ์ทั้ง 10 ข้อถือเป็นนวัตกรรมการพัฒนาเมืองซึ่งยังไม่พบว่ามีสถาบันการศึกษาและหน่วยงานในประเทศไทยและทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เคยศึกษาหรือปฏิบัติ ดังนั้น บทความนี้จะสรุปสาระสำคัญและชี้ให้เห็นแนวทางที่เหมาะสมเพื่อให้นักผังเมืองและผู้บริหารเมืองนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

ประวัติและเกณฑ์ของกฎบัตรลัทธิชุมชนเมืองยุคใหม่

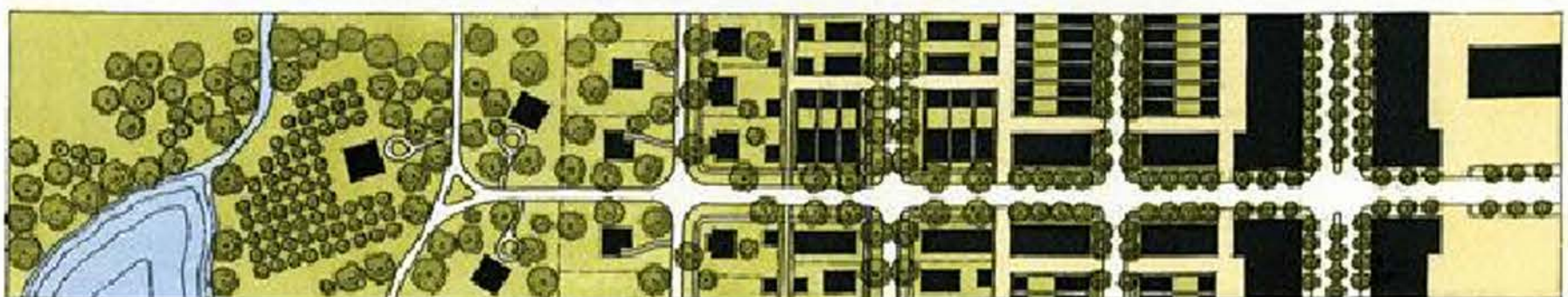
CNU ก่อตั้งในปี ค.ศ.1993 โดยกลุ่มสถาปนิกและนักออกแบบชุมชนเมือง โดย Peter Calthorpe, Andrés Duany, Elizabeth Moule, Elizabeth Plater-Zyberk, Stefanos Polyzoides and Dan Solomon วัตถุประสงค์ในขณะนั้นต้องการสร้างสรรค์ย่านและสังคมให้มีความยั่งยืน โดยการยกระดับกายภาพชุมชน ลดการขยายตัวแบบกระจาย (Congress for the New Urbanism, 2012: 1) นอกเหนือจากการส่งเสริมประสบการณ์การปรับปรุงฟื้นฟูเมืองและการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่เสนอให้แก่สังคมแล้ว CNU ยังได้ยกร่างกฎบัตรแนวทางการพัฒนาเมืองที่เรียกว่า Charter of the New Urbanism ขึ้นในปี ค.ศ.1996 จากการประชุมครั้งที่ 4 ของ CNU ณ.เมือง Charleston และจัดพิมพ์เผยแพร่ในปี ค.ศ. 1998 โดยเกณฑ์ทั้ง 27 ข้อแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มภาค มหานคร เมืองใหญ่ และเมือง กลุ่มย่าน ชุมชน และเส้นทาง และกลุ่มบล็อกที่ดิน ถนน และอาคาร (Congress for the New Urbanism, 2009, 1) รายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ภาพถ่ายคณะผู้ก่อตั้ง Congress for the New Urbanism
ที่มา : Congress for the New Urbanism, 2010

กลุ่มภาค มหานคร เมืองใหญ่ และเมือง

ในกลุ่มประกอบด้วย 9 เกณฑ์ ได้แก่ 1) ภาคและมหานครถูกสร้างขึ้นจากหลายศูนย์กลาง มีขอบเขตจากสภาพทางภูมิศาสตร์ เช่น พื้นที่ลุ่มน้ำ ชายหาด แหล่งเกษตร แม่น้ำ หรือสวนสาธารณะระดับภาค เป็นต้น 2) ภาคและมหานครมีระบบเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโลก มีคณะผู้บริหาร นโยบายสาธารณะ ผังกายภาพและแผนกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจต้องสามารถบังคับใช้ให้เกิดผลได้อย่างแท้จริง 3) มหานครต้องสร้างไว้ซึ่งสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม พื้นที่การเกษตร และพื้นที่ธรรมชาติ 4) มหานครควรวางกลยุทธ์ในการกระตุ้นให้เกิดการปรับปรุงฟื้นฟูพื้นที่ใจกลางเมืองหรือพื้นที่เมืองที่มีอยู่แล้วมากกว่าสนับสนุนการแผ่ขยายออกไปยังพื้นที่รอบนอก 5) การพัฒนาที่มีความเหมาะสมต้องเริ่มจากการพัฒนาในย่านและชุมชนที่มีอยู่แล้ว ไม่ควรเลือกพื้นที่พัฒนาใหม่ซึ่งไม่ต่อเนื่องกับพื้นที่เมืองเดิม และควรวางแผนให้เกิดความสมดุลระหว่างที่อยู่อาศัยกับแหล่งงาน 6) ในการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองควรยอมรับรูปแบบและขอบเขตทางประวัติศาสตร์ที่มีมาแต่ดั้งเดิม 7) เมืองใหญ่และเมืองควรสนับสนุนให้เกิดอาคารที่พักอาศัยหลายระดับราคาซึ่งประชาชนสามารถซื้อหาได้ให้กระจายทั่วทั้งภาค และให้เกิดความเชื่อมโยงกับโอกาสในการสร้างงานของประชาชน นอกจากนี้ควรสร้างนโยบายที่มีความยืดหยุ่นในการใช้ประโยชน์ทั้งในระดับสาธารณะและบุคคล 8) โครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพควรเริ่มต้นจากกรอบแนวคิดการคมนาคมขนส่งหลายทางเลือก เช่น ระบบการขนส่งมวลชน ทางจักรยาน และทางเดิน โดยพยายามลดโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล และ 9) ควรแบ่งปันรายได้และทรัพยากรอย่างเป็นธรรมระหว่างเมืองและเทศบาล หลีกเลี่ยงการทำลายระบบการแข่งขันด้านฐานภาษีซึ่งนำมาใช้สนับสนุนการพัฒนาการคมนาคมขนส่ง การนันทนาการ บริการของรัฐ ที่อยู่อาศัย และสถาบันชุมชน

กลุ่มย่าน ชุมชน และเส้นทาง

ในกลุ่มประกอบด้วย 9 เกณฑ์ ได้แก่ 10) ย่าน ชุมชนและพื้นที่ต่อเนื่องถือเป็นส่วนหนึ่งของมหานครที่ต้องทำการปรับปรุงฟื้นฟูและกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบและดูแลรักษา 11) ย่านควรกระชับ ใช้ประโยชน์ที่ดินแบบผสมผสาน และมีทางเดินที่มีความสมบูรณ์ ย่านใดที่ใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงเดี่ยวควรทำการปรับปรุงเมื่อมีโอกาส 12) การปรับปรุงผังกายภาพควรคำนึงถึงระยะการเดินทาง และควรสนับสนุนให้ทุกกิจกรรมการสัญจรประจำวันเป็นการเดินไม่ใช่การใช้รถยนต์โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและผู้สูงอายุ ในการออกแบบโครงข่ายการสัญจรควรให้ความสำคัญแก่ทางเดินเท้าเป็นหลัก ลดจำนวนเที่ยวในการใช้รถยนต์และการใช้พลังงาน 13) ควรวางผังและออกแบบที่อยู่อาศัยให้มีความหลากหลายทั้งด้านรูปแบบและราคา นำประชาชนจากทุกระดับอายุ เชื้อชาติ และรายได้สู่การปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งจะสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน 14) เส้นทางของระบบการขนส่งมวลชนจะช่วยให้การจัดการโครงสร้างของมหานครง่ายขึ้น และช่วยให้เกิดความมีชีวิตชีวาภายในใจกลางเมือง ในทางตรงกันข้ามถนนทางด่วนหรือทางยกระดับนอกจากจะไม่ช่วยสนับสนุนการลงทุนในเขตชั้นในแล้วยังจะเป็นตัวผลักดันให้การลงทุนทางเศรษฐกิจออกไปตั้งในพื้นที่ห่างไกลมากยิ่งขึ้น 15) ความหนาแน่นของอาคารและการใช้ประโยชน์ที่ดินควรมีความสัมพันธ์กับระยะการเดินทาง ซึ่งมีสถานีขนส่งมวลชนเป็นศูนย์กลาง 16) ที่ตั้งของสถาบันสาธารณะและกิจกรรมการพาณิชย์ควรจัดให้อยู่ในบริเวณย่านและชุมชน ไม่ควรกระจายออกไปใช้ประโยชน์พื้นที่เชิงเดี่ยว โรงเรียนควรมีที่ตั้งอยู่ในระยะการเดินทางและระยะการใช้จักรยานของเด็กนักเรียน 17) ควรใช้ข้อกำหนดจากงานออกแบบชุมชนเมืองในการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาและการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคตของย่านและชุมชนหรือพื้นที่ต่อเนื่องเพื่อรักษาสถานะทางเศรษฐกิจให้มีความมั่นคง 18) ควรกำหนดให้มีสวนสาธารณะตามระดับที่เหมาะสมกับทุกย่านและชุมชน ให้ชุมชนเป็นผู้ดูแลรักษา และสร้างความสะดวกในการเข้าถึงสถานที่ดังกล่าว

ภาพแสดงความสัมพันธ์ของถนน บล็อก และอาคารซึ่งเป็นขั้นตอนในการวางผังและออกแบบชุมชนเมือง
ที่มา : Congress for the New Urbanism, 2010

กลุ่มบล็อกที่ดิน ถนน และอาคาร

ในกลุ่มประกอบด้วย 9 เกณฑ์ ได้แก่ 19) อุปสรรคสำคัญของงานสถาปัตยกรรมผังเมืองและงานภูมิสถาปัตยกรรมได้แก่ การให้นิยามทางกายภาพของถนนและพื้นที่สาธารณะซึ่งมีความเหมือนกันในฐานะของพื้นที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันแต่ถนนกลับมีการใช้ประโยชน์ในเชิงเดี่ยว 20) โครงการก่อสร้างอาคารส่วนบุคคลควรออกแบบให้มีความสัมพันธ์และเชื่อมต่อทางกายภาพกับสภาพโดยรอบโครงการ 21) การปรับปรุงฟื้นฟูเมืองต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานความมั่นคงและปลอดภัย ในการออกแบบถนนและอาคารควรยึดถือความปลอดภัยของสภาวะแวดล้อม ความสะดวกและประหยัดในการเข้าถึง 22) ในการออกแบบพัฒนาเมืองควรยึดถือด้านความปลอดภัยและวางแผนให้มีการใช้รถยนต์เท่าที่จำเป็นและควรคำนึงการใช้ทางเดินเท้าในการเชื่อมต่อให้มากที่สุด

23) ถนนและสี่แยกควรออกแบบให้มีความปลอดภัย สะดวกและดึงดูดใจ กระตุ้นให้เกิดการเดิน และให้ผู้อยู่อาศัยภายในย่านทราบด้วยตัวของเขาเองถึงประโยชน์ในจากการเดิน 24) สถาปนิกและภูมิสถาปนิกควรเรียนรู้สภาพภูมิอากาศ สภาพภูมิประเทศ ประวัติศาสตร์ และวิถีปฏิบัติในการออกแบบอาคารที่เกี่ยวข้องกับสภาวะแวดล้อม 25) อาคารสาธารณะและพื้นที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันต้องผลักดันให้เป็นพื้นที่ส่งเสริมเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของชุมชน และให้มีความแตกต่างจากอาคารอื่นๆ 26) ทุกอาคารควรสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์และมีความสัมพันธ์กับทำเลที่ตั้ง สภาพอากาศ และเวลา กฎด้านความร้อนและความเย็นและการระบายอากาศตามธรรมชาติมีความสำคัญกว่าระบบกลไกที่มนุษย์สร้างขึ้น และ 27) การสงวนรักษาและการใช้ประโยชน์อาคารประวัติศาสตร์ ย่านประวัติศาสตร์ หรือภูมิทัศน์ประวัติศาสตร์เป็นการยืนยันถึงความต่อเนื่องและพัฒนาการของสังคมเมืองซึ่งเป็นภารกิจของ Congress for the New urbanism

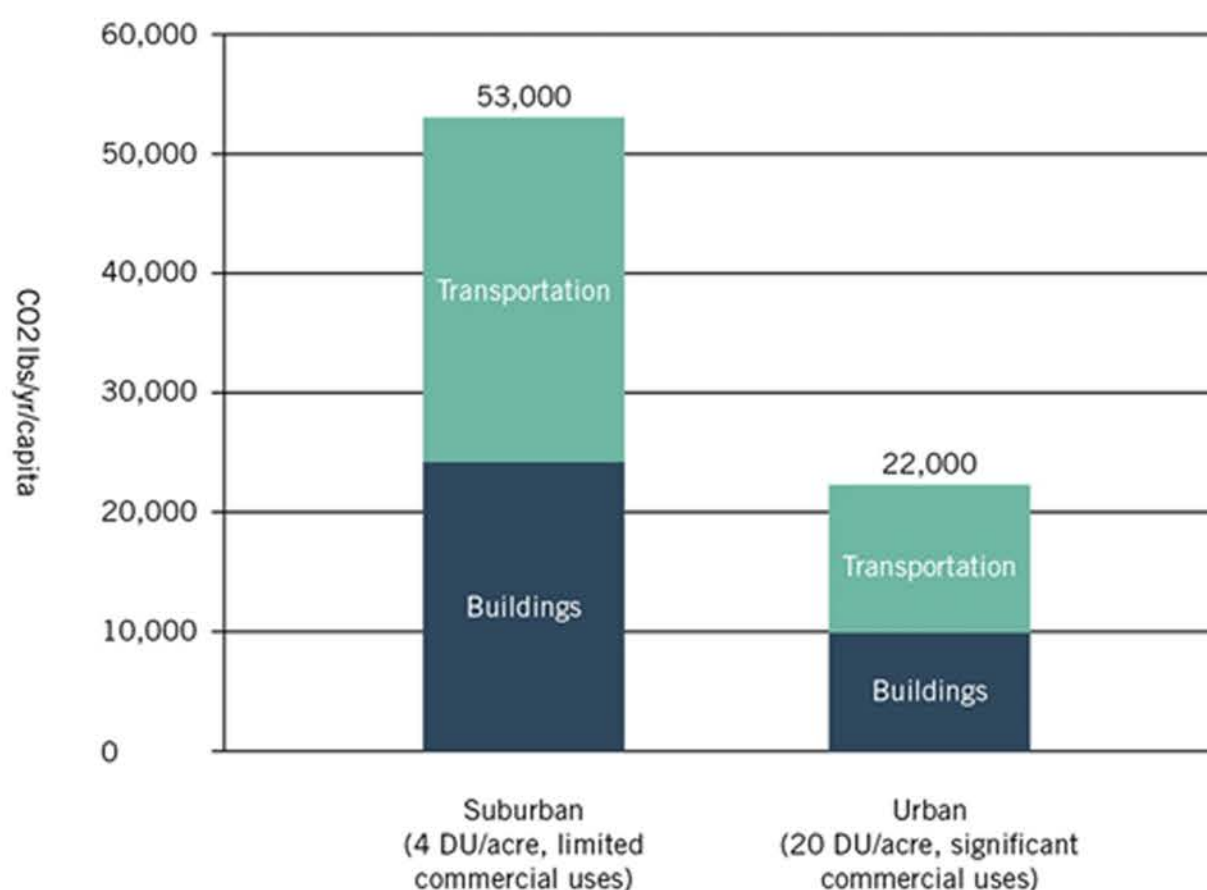
กลยุทธ์การพัฒนาเมืองที่เพิ่มเติมใหม่

เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกและหยุดยั้งปัญหาทางกายภาพที่กำลังคุกคามคุณภาพชีวิตประชาชน CNU จึงได้เพิ่มกลยุทธ์การวางผังและออกแบบเมืองที่ใช้เป็นกรอบการพัฒนาอีก 10 ข้อ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศและสภาวะโลกร้อน (Climate Change and Global Warming)

ปัญหาโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศได้เป็นประเด็นข้อถกเถียงในวงวิชาการมาตั้งแต่ต้นทศวรรษ ซึ่งในที่สุดนักวิชาการจากทุกสำนักต่างยอมรับตรงกันว่า ปัจจัยสำคัญที่เป็นต้นเหตุของโลกร้อนมาจากการกระจายตัวของเมืองหรือ Urban Sprawl หรือเรียกว่าภาวะแห่งการขาดการวางแผนเมือง (Unplanned City) ซึ่งทำให้ประชาชนต้องเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคลจากบ้านชานเมืองเข้าสู่ใจกลางเมืองอันเป็นที่ตั้งของสถานที่ทำงาน โดยกิจกรรมนี้ได้เผาผลาญน้ำมันไปเป็นอันมากและทำให้เพิ่มภาวะการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จากการศึกษารายงานของ LEED ND พบว่าในสหรัฐอเมริกาภาคที่อยู่อาศัยและภาคการคมนาคมขนส่งย่านชานเมืองได้ปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ 53,000 ปอนด์ต่อปีมากกว่าภาคที่อยู่อาศัยและการคมนาคมขนส่งในเขตเมืองซึ่งปล่อยก๊าซเพียง 22,000 ปอนด์ต่อปีในขณะที่การอยู่อาศัยในเขตเมืองมีความหนาแน่นมากกว่าย่านชานเมืองเกือบห้าเท่า ดังนั้น ในการวางผังและออกแบบเมืองจึงจำเป็นต้องระบุถึงความสำคัญในข้อนี้ให้ผู้บริหารของแต่ละประเทศและนักผังเมืองได้ทราบ

Residential CO² Emissions From Development

Slide information from Criterion Planners

ภาพเปรียบเทียบการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ของพื้นที่ย่านชานเมืองกับพื้นที่เมือง
ที่มา: LEED for Neighborhood Development Presentation, 2010

ประสิทธิภาพของที่ตั้ง (Location Efficiency)

การเลือกทำเลที่ตั้งของย่านและชุมชนมีความสำคัญยิ่งต่อความยั่งยืนในการพัฒนา CNU และ LEED ND จึงได้กำหนดให้แบ่งพื้นที่วางผังออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ พื้นที่พัฒนา (Development Area) กับพื้นที่อนุรักษ์ (Preservation Sensitive Area) โดยพื้นที่พัฒนาให้ใช้ 3 ตัววัด คือ 1) การตั้งอยู่ในหรือต่อเนื่องกับพื้นที่พัฒนาแล้วในปัจจุบัน 2) การตั้งอยู่ใกล้หรือต่อเนื่องกับตลาดสินค้าหรือบริการ และ 3) การตั้งอยู่ใกล้หรือต่อเนื่องกับสาธารณูปโภคที่มีอยู่ในปัจจุบัน

Smart Location & Linkage

Measure Location

- Proximity to existing development
- Proximity to goods and services
- Proximity to existing infrastructure

Enhance Location

- Preserve sensitive lands
- Locate jobs near housing
- Provide bicycle amenities

ที่มา: LEED for Neighborhood Development Presentation, 2010

โครงข่ายและการสัญจรของทางเดิน (Pedestrian Sheds)

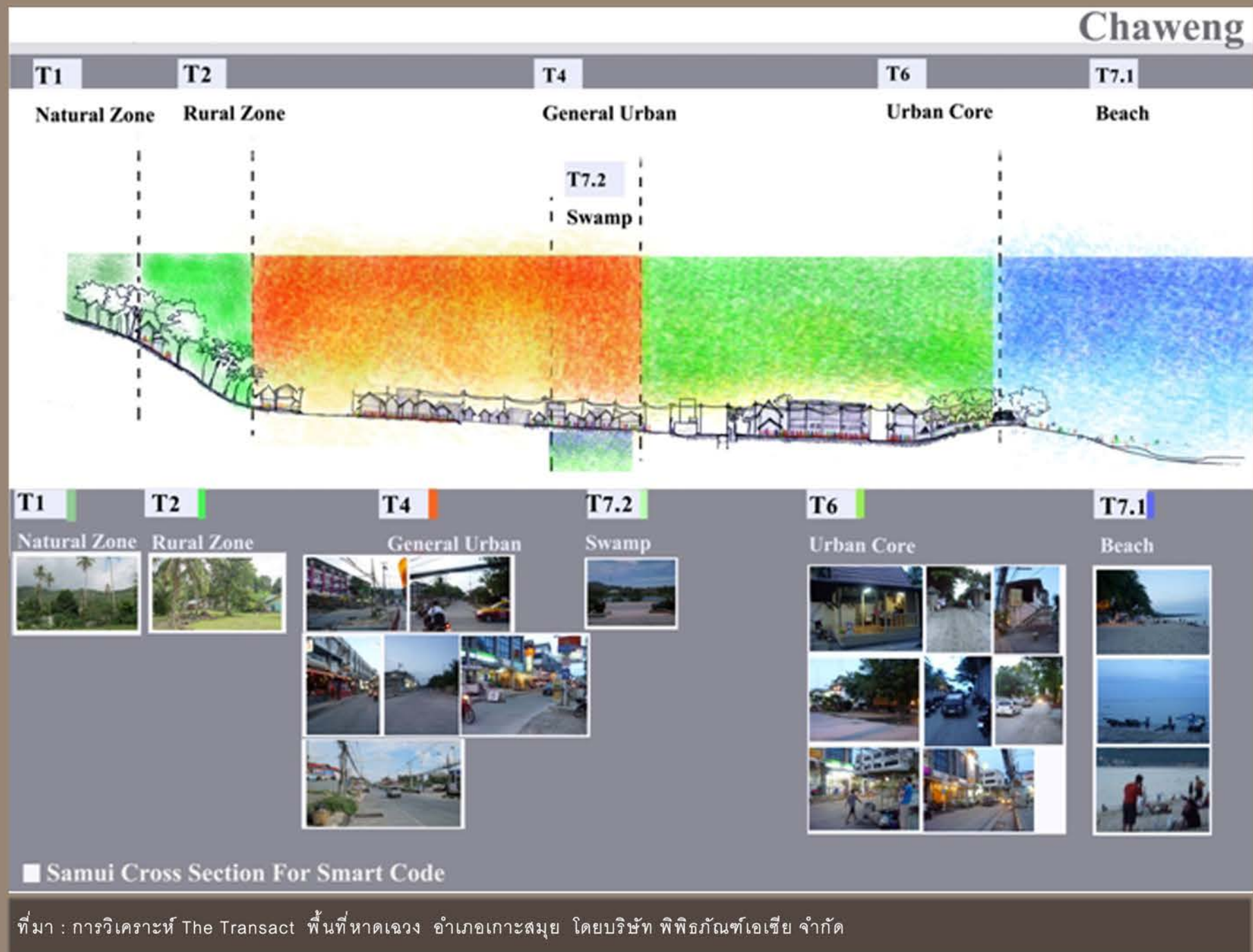
ในเกณฑ์เดิมของกฎบัตรได้ระบุความสำคัญของการสัญจรด้วยทางเท้าไว้แล้ว แต่เนื่องจากการกระจายตัวของเมืองได้ทำให้ยากในการเชื่อมต่อระหว่างอาคารและย่านด้วยทางเท้า ดังนั้นในเกณฑ์ใหม่ที่จะประกาศต่อจากนี้ CNU จึงได้ระบุความสำคัญของทางเท้าแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ 1) ความสมบูรณ์ของโครงข่ายทางเท้าระดับย่านและชุมชน และ 2) ความสมบูรณ์ของกายภาพทางเท้าซึ่งได้แก่ ส่วนประกอบของทางเช่น ขนาดที่เหมาะสมของช่องทางเดิน พื้นผิว ทางลาด อุปกรณ์กันลื่น เป็นต้น

ระบบการเชื่อมต่อภายในย่าน (Charrette)

ความสมบูรณ์ในการเชื่อมต่อภายในย่านและชุมชนเกิดจากการจัดการบล็อกที่ดินและการเชื่อมทางสัญจรที่มีประสิทธิภาพ CNU ต้องการให้เกิดการลดขนาดแปลงที่ดินและลดระยะทางในการเชื่อมต่อด้วยทางเดินเท้า และทางจักรยาน นอกจากนี้ยังต้องการให้เกิดกายภาพที่เอื้ออำนวยให้ระบบขนส่งมวลชนใช้เส้นทางที่ผ่านการปรับปรุงฟื้นฟูแล้วอย่างมีประสิทธิภาพ

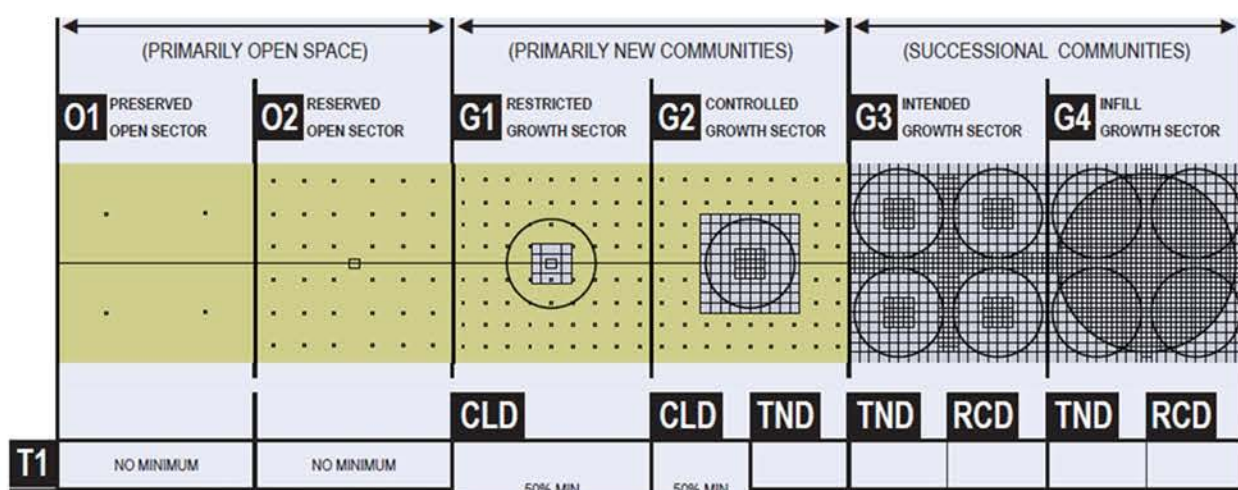
การวิเคราะห์ส่วนประกอบทางกายภาพ (The Transact)

เกณฑ์การวิเคราะห์พื้นที่ของ CNU ได้กำหนดให้แบ่งกายภาพตามลักษณะทางภูมิประเทศออกเป็น 6 กลุ่มประกอบด้วย 1) พื้นที่ธรรมชาติ (T1) 2) พื้นที่เกษตรกรรม (T2) 3) พื้นที่ย่านชานเมือง (T3) 4) พื้นที่ผสมผสานที่พักอาศัยและพาณิชยกรรม (T4) 5) พื้นที่พาณิชยกรรมใจกลางเมือง (T5) และ 6) พื้นที่ใจกลางเมือง (T6) ภาพด้านตัดสภาพภูมิประเทศจะช่วยให้นักผังเมืองมองเห็นโครงสร้างทางกายภาพได้ชัดเจน สามารถกำหนดขอบเขตพื้นที่อนุญาตให้พัฒนาและพื้นที่อนุรักษ์ได้อย่างเด่นชัด นอกจากนี้ The Transact จะช่วยให้การกำหนดบทบาทของแต่ละส่วนประกอบเมืองเป็นไปด้วยความสะดวกมากยิ่งขึ้น

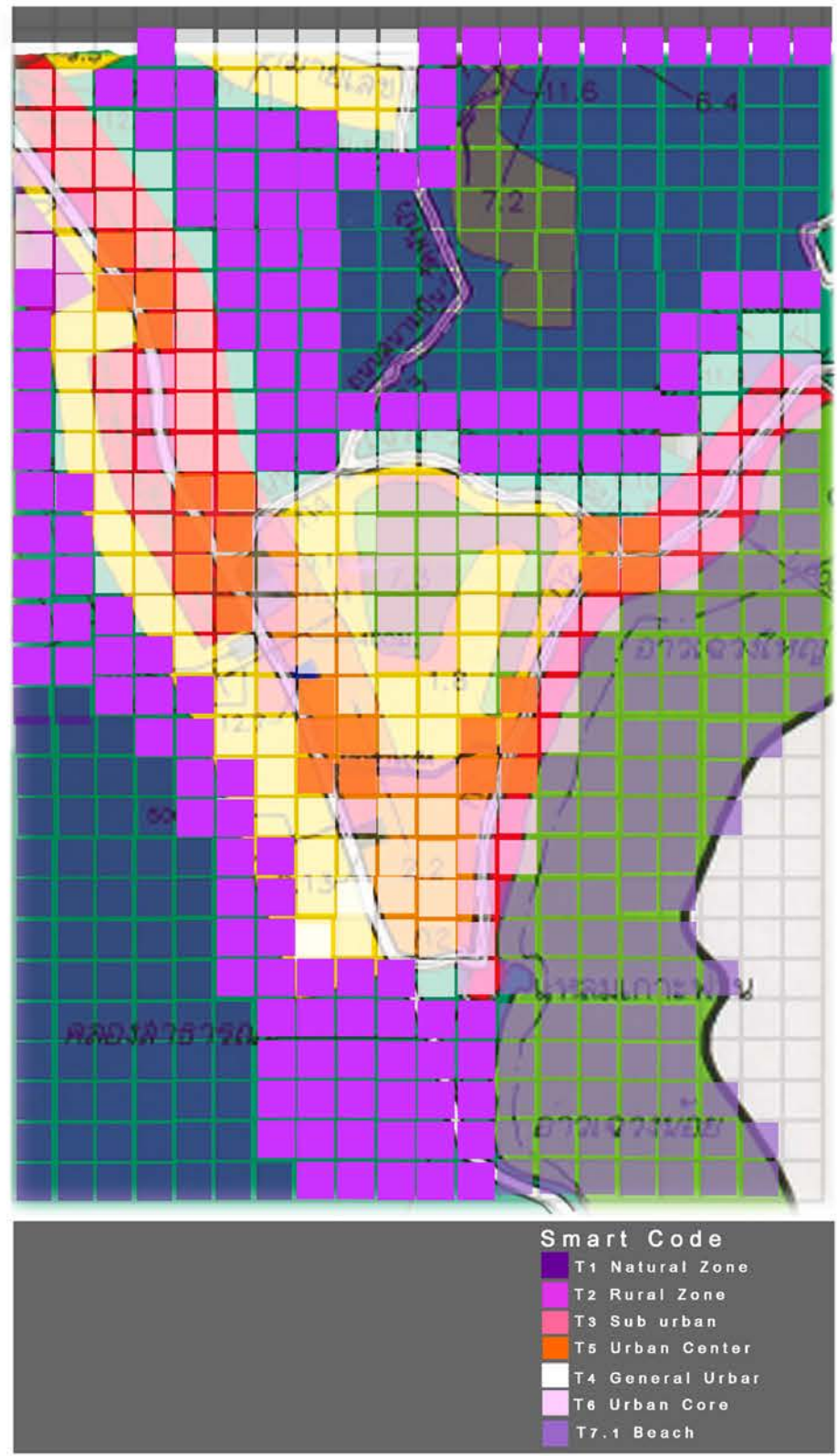
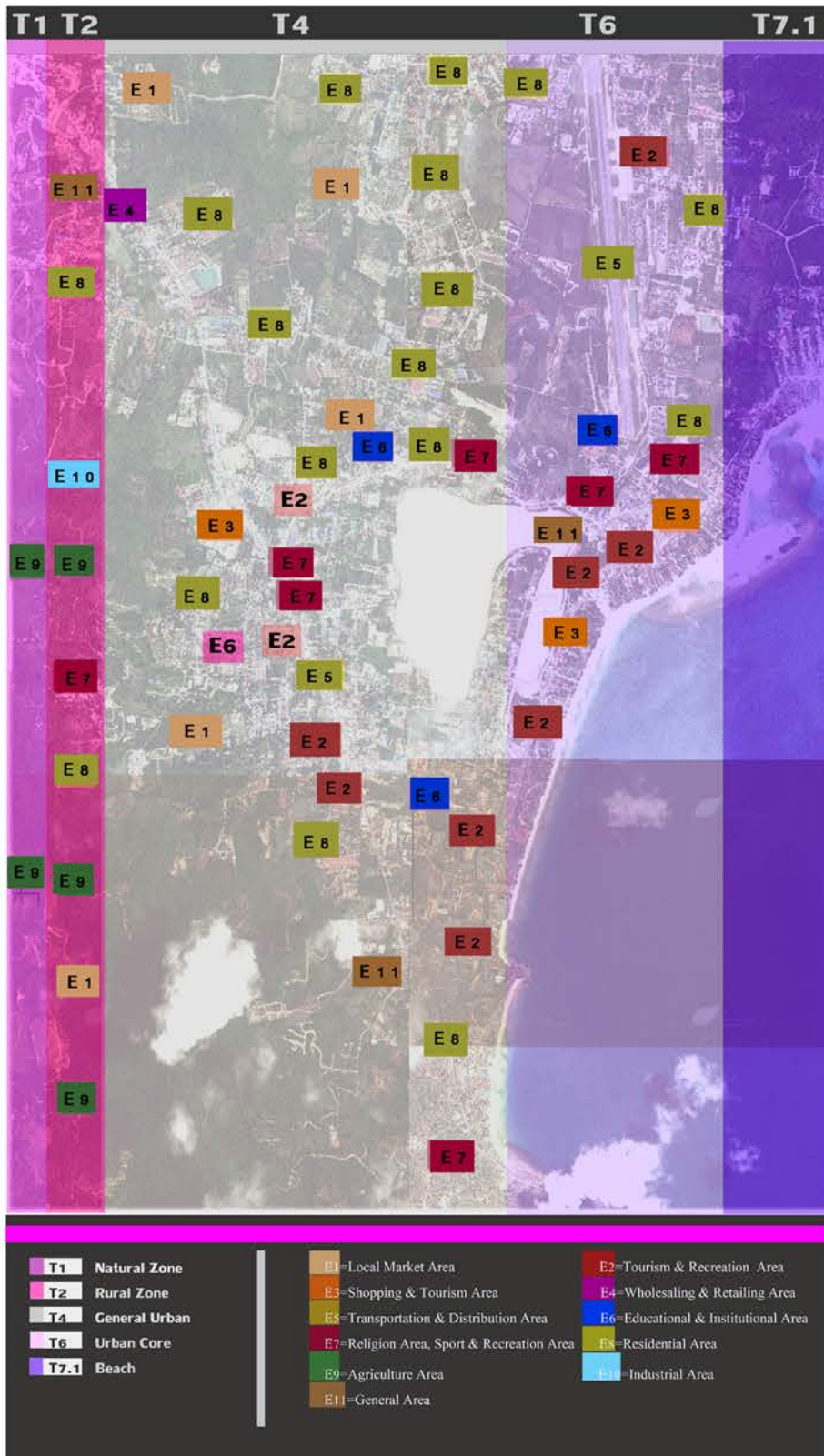

ข้อกำหนดที่ชาญฉลาด (The Smart Code)

The Smart Code เป็นข้อกำหนดมาตรฐานที่ระบุรายละเอียดกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดิน กิจกรรมอาคาร และระบบการสัญจรเชื่อมต่อภายในย่านและชุมชนสำหรับการวางผังและออกแบบชุมชนเมือง The Smart Code คิดค้นและพัฒนาโดย Duany and Plater-Zyberk, DPZ's ข้อกำหนดที่ชาญฉลาดจะมีความละเอียดกว่าแนวทางการออกแบบ (Design Guideline) เนื่องจากกำหนดแนวทางการศึกษา และกรอบการจัดทำไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) Model Code 2) Form Based 3) Unified Land Development Regulation 4) Walkable Neighborhood และ 5) Rural-Urban Transact (Smart code Central, 2010)

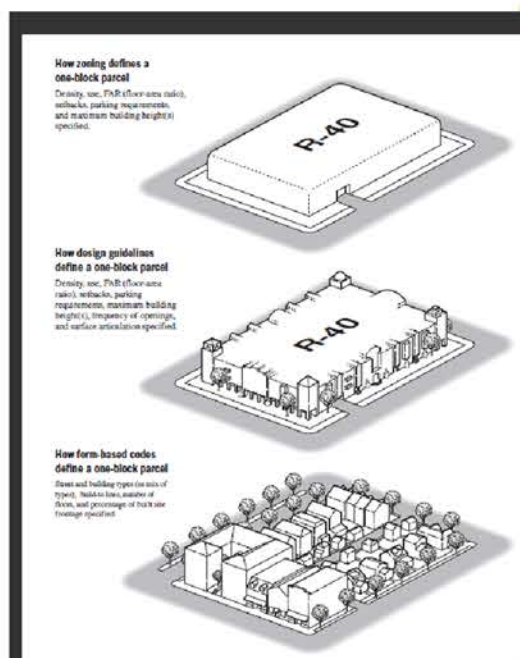
ภาพตัวอย่างการจัดการปรับปรุงพื้นที่เมืองตามแนวทางของ The Smart Code
ที่มา : Center for Applied Transact Studies, 2009

ภาพตัวอย่างการวิเคราะห์ขั้นต้นเพื่อนำไปสู่การจัดทำข้อกำหนดที่ชาญฉลาด (Smart Code) พื้นที่หาดเจง อำเภอกะสมุย ของบริษัท ฟิฟิธกันท์เอเชีย จำกัด ที่มา : บริษัท ฟิฟิธกันท์เอเชีย จำกัด

กฎหมายผังเมือง Form-Based Code (FBCs)

Duany and Plater-Zyberk, DPZ's เป็นผู้พัฒนา FBCs ขึ้นเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องจาก Smart Code เนื้อแท้ของ FBCs เป็นเช่นเดียวกับข้อกำหนดที่ระบุในกฎหมายผังเมืองรวมและข้อกำหนดผังการออกแบบปรับปรุงฟื้นฟูเมือง (Urban Design & Revitalization Ordinance) ซึ่งระบุรายละเอียดข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน รูปด้าน รูปแบบ และขนาดหรือมวลอาคารตามแต่ละบล็อกที่ดิน ประกอบด้วย 5 ส่วนประกอบคือ 1) Regulating Plan 2) Public Spaces Standard 3) Building Form Standard 4) Administration และ 5) Definitions (Form-Based Code Institute, 2012)

ภาพแสดงพัฒนาการข้อกำหนดจากแนวทางการออกแบบ (Design Guideline) ถึงกฎหมายผังเมือง Form-Based Code ที่มา: Form-Based Code Institute, 2012

การปรับปรุงฟื้นฟูเมืองจากการกระจัดกระจาย (Sprawl Retrofit)

ดังที่ได้กล่าวตั้งแต่ตอนต้น การกระจัดกระจายของเมืองเป็นบ่อเกิดแห่งหลายๆ ปัญหาทางด้านกายภาพและภาวะโลกร้อน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็แนวคิดการเติบโตอย่างชาญฉลาด (Smart Growth) หรือกลุ่มลัทธิชุมชนเมืองยุคใหม่หรือ CNU ต่างต้องคิดค้นกลยุทธ์ในการยับยั้งการกระจัดกระจายของเมืองให้ได้ รายละเอียดแนวทางการปรับปรุงฟื้นฟูเมืองจากการกระจัดกระจายได้กล่าวไว้แล้วในบทความฉบับก่อนๆ ท่านที่สนใจขอให้ติดตามได้ที่เว็บไซต์ <http://www.asiamuseum.co.th>

ภาพหนังสือแสดงวิธีการจัดการการกระจัดกระจายของเมือง
ที่มา : CNU 20: New World, 2012

Tactical Urbanism

Tactical Urbanism เกิดจากแนวคิดที่ต้องการปรับปรุงฟื้นฟูเมืองให้น่าอยู่โดยเริ่มต้นการปรับปรุงที่ถนน บล็อกที่ดิน และอาคาร และขยายใหญ่ไปถึงระดับชุมชนและย่าน แนวทางหลักต้องการสนับสนุนให้การใช้พื้นที่ก่อให้เกิดความคุ้มค่า ความสดใสมีชีวิตชีวาของเศรษฐกิจที่ได้จากการลงทุนและการจัดการในเชิงพื้นที่ซึ่งชุมชนสามารถทดสอบแนวทางและผลจากการปฏิบัติ ด้วยกลยุทธ์ง่ายๆ 3 ประการคือ 1) Guerilla Urbanism 2) Pop-up Urbanism 3) City Repair หรือ D.I.Y Urbanism (Tactical Urbanism, 2012)

ภาพกลยุทธ์การปรับปรุงฟื้นฟูถนนด้วยเทคนิค Tactical Urbanism
ที่มา ; Tactical Urbanism 2, 2012

ความเป็นผู้นำการออกแบบพลังงานเพื่อรักษาภาวะแวดล้อมระดับย่าน (LEED ND)

LEED ND ก่อตั้งโดย 3 องค์กรหลักคือ CNU, U.S.Green Building Council (USGB) และ Natural Resources Defense Council (NRDC) LEED ND ใช้การผสมผสานแนวคิดจาก Smart Growth และ New Urbanism โดยกำหนดเป็นเกณฑ์การวางผังและออกแบบจำนวน 3 เกณฑ์ประกอบด้วย 1) ที่ตั้งและการเชื่อมโยง 2) รูปลักษณะของย่านและการออกแบบ และ 3) อาคารและโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว (อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมจากบทความเรื่อง เกณฑ์การเติบโตอย่างชาญฉลาดและความเป็นผู้นำในการออกแบบด้านพลังงานและการรักษาภาวะแวดล้อมระดับย่าน)

ภาพสัญลักษณ์องค์กรของผู้ก่อตั้ง LEED ND
ที่มา : Congress for the New Urbanism, 2012

สรุป

กลยุทธ์การพัฒนาเมืองที่ CNU ได้เพิ่มเติมเข้าไปในกฎบัตรการพัฒนาเมืองหรือ Charter of the New Urbanism นั้นต่างมีความสัมพันธ์กับเกณฑ์ทั้ง 27 ข้อที่ประกาศใช้ไปแล้ว และสัมพันธ์กับสภาพปัญหาด้านกายภาพ คุณภาพชีวิตของประชาชน และสภาพแวดล้อมที่โลกกำลังประสบอยู่ในขณะนี้ ทั้งเกณฑ์เก่าและกลยุทธ์ใหม่จึงมีคุณค่าและทรงความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการจรรโลงไว้ซึ่งสังคมของมนุษย์และสภาวะแวดล้อม จำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเมืองของไทยและจากกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ควรให้ความสนใจและรับไว้เพื่อประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท ทั้งนี้เพื่อความยั่งยืนของโลกและมนุษยชาติต่อไป

เอกสารอ้างอิง

สุาปนา บุญยประวิตร, *เกณฑ์การเติบโตอย่างชาญฉลาดและความเป็นผู้นำในการออกแบบด้านพลังงานและสภาวะแวดล้อมในระดับย่าน*, เข้าถึงได้ที่: <http://asiamuseum.co.th/paper/74>, เปิดวันที่ 10 พฤษภาคม 2555

Better Cities & Towns, *Updating the Charter Book: Same mission, broader scope*, Available from: <http://bettercities.net/news-opinion/blogs/emily-talen/17960/updating-charter-book-same-mission-broader-scope>, May, 10, 2012

Congress for the New Urbanism, *CNU History*, Available from: <http://www.cnu.org/history>, May 9, 2012

Center for Applied Transact Studies, *Codes & Manuals*, Available from: <http://www.transect.org/codes.html>, May 10, 2012

Congress for The New Urbanism, *Sprawl Retrofit*, Available from: <http://www.cnu.org/sprawlretrofit>, May, 10, 2012

Congress for The New Urbanism, *LEED for Neighborhood Development*, Available from: <http://www.cnu.org/leednd>, May, 10, 2012

Form-Based Code Institute, *Definition of a Form-Based Code*, Available from: <http://www.formbasedcodes.org/what-are-form-based-codes>, May, 10, 2012

Smart Code Central, *Smart Code*, Available from: <http://www.smartcodecentral.org/>, May 10, 2012

Tactical Urbanism 2, *Street Plan*, Available from: http://issuu.com/streetplanscollaborative/docs/tactical_urbanism_vol_2_final?mode=window&backgroundColor=%23222222, May, 10, 2012